

MISKOLCI EGYETEM

**MŰSZAKI FÖLD- ÉS
KÖRNYEZETTUDOMÁNYI
KAR**

Tantárgy neve: Reakciótechnika, biológiai és termikus eljárás technika
MŰSZAKI FÖLD- ÉS KÖRNYEZETTUDOMÁNYI KAR BSc KÉPZÉS
(nappali munkarendben)

TANTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

MISKOLCI EGYETEM
MŰSZAKI FÖLD- ÉS KÖRNYEZETTUDOMÁNYI KAR
NYERSANYAGELŐKÉSZÍTÉS ÉS KÖRNYEZETTECHNOLÓGIA INTÉZET

Ajánlott félév: 5. félév

Tartalomjegyzék

1. Tantárgyleírás, tárgyjegyző, óraszám, kreditérték
2. Tantárgytematika (óraóra lebontva)
3. Minta zárthelyi
4. Vizsgakérdések
5. Egyéb követelmények

1. TANTÁRGYLEÍRÁS

Tantárgy neve: Reakciótechnika, biológiai és termikus eljárásstechnika Tantárgy felelős: Dr. Bokányi Ljudmilla	Tantárgy kódja: MFEET6524 Tárgyfelelős tanszék/intézet: Nyersanyagelőkészítés és Környezettechnológia Intézet
Javasolt félév: 5	Előfeltételek:
Óraszám/hét (ea+gyak): 2+2	Számonkérés módja (a/gy/v): aláírás, vizsga
Kreditpont: 4	Tagozat: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy általános célja megismertetni a hallgatókkal a biológiai, a termikus és a reakciótechnikai eljárásokat, azok alapjait, folyamatait, berendezéseit és alkalmazási területeit. Az első specifikus célkitűzés az eljárások alapvető tervezésére, méretezésére vonatkozó képességének elsajátíttatása a hallgatókkal	
Az elsajátítandó szakmai kompetenciák Tudás: Ismeri a nyersanyagkutatás, -kitermelés és -feldolgozás során alkalmazott technológiákat és azok technikai eszközeit, az eszközök működési elveit, szerkezeti egységeit. Képesség: Képes a műszaki földtudományi szakterület adott specializációjának alapvető tervezési elveit, eljárásait rutinszerűen alkalmazni. Képes a nyersanyag- és alapanyag-feldolgozás eljárásstechnikai feladatainak ellátására. Attitűd: Törekszik kreatív megoldások megtalálására feladatának megoldása során. Autonómiája és felelőssége: Önálló véleménnyel rendelkezik a földtudományi szakterület adott specializációját érintő szakmai kérdésekről.	
Tantárgy tematikus leírása: Biológiai eljárásstechnika fogalma és tárgyköre. Biológiai és biokémiai alapok. Adaptálás, mutagenézis, gén-engineering. Enzimek katalitikus reakciók fogalma és mechanizmusa. Populációnövekedés törvényszerűségei. Limitáló tényezők és inhibitorok. Biomassza kultiválása, lépték-növelés, up-stream és down-stream műveletek. Bioreaktorok. Bioeljárások A reakciótechnika fogalma és alkalmazási területei. Az anyagátadás és anyagátbocsátás törvényszerűségei és mechanizmusai, a diffúziós egyenletek levezetése. Az anyagátbocsátási eljárások és készülékek méretezési elvei és alapjai. Az abszorpciós, adszorpciós, ioncserés, folyadék-folyadék extrakciós, szelektív szolubilizálási, precipitálási (cementálási) és lepárlási eljárások alapjai, leírása, reaktorai, környezeti alkalmazási területei. A termikus eljárásstechnika fogalma és alkalmazási köre. A termodiffúziós és termoreakciós eljárások általános tárgyalása; anyagátbocsátás, a reakció egyensúlya és a folyamat sebessége. Kigázosító, elgázosító, kristályosítási eljárások; a nagy hőmérsékletű kémiai redukciós eljárások termodinamikai és folyamat-kinetikai tárgyalása, ipari alkalmazások eljárásstechnikai jellemzése, reaktorok, technológiai rendszerek.	
Félévközi számonkérés módja: A félév során kiadott két tervező feladat beadása, megfelelő minősítés megszerzése. Értékelés: Vizsgabeszámoló alapján, ötfokozatú skálán értékelés: Alapvető ismereteknek nincs birtokában - elégtelen Alapvető ismeretekkel rendelkezik - elégséges Alapvető ismeretekkel rendelkezik, ezeknek gyakorlatban való alkalmazását is be tudja mutatni - közepes Ismereteinek részterületeit rendszer szinten, azok összefüggéseiben ismeri - jó Kiemelkedő részletességű, rendszerszintű ismeretekkel rendelkezik – jeles Értékelése: > 85%: jeles;	

75 – 84%: jó;
 63 – 74%: közepes;
 50 – 62%: elégséges;
 < 50%: elégtelen

Kötelező és javasolt irodalom jegyzéke:

1. Dr. Bokányi Ljudmilla. Előadás-jegyzet
2. Dr. Fonyó Zsolt – Dr. Fábry György: Vegyipari művelettani alapismeretek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.
3. Barótfi István (szerk.): Környezettechnika. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2000.
- Árvai József (szerk.): Hulladékgyártóipari kézikönyv. Műszaki Könyvkiadó, 1992.
- Periodikus kiadványok.
- Hulladekonline.hu tananyag és folyóirat
- B. Atkinson, F. Mavituna: Biochemical Engineering and Biotechnology Handbook 1992
- Rehm, H.-J., Reed, G.: Biotechnology. 2nd edition, VCH 1991
- Pauline M. Doran: Bioprocess Engineering Principles, Academic Press, 1995

2. TANTÁRGYTEMATIKA

Reakciótechnika, biológiai és termikus eljárás technika

Műszaki Földtudományi BSc, 5. félév, nyersanyag előkészítés szakirány

Hét	Előadás témája
1	Biológiai eljárás technika fogalma és tárgyköre. Biológiai és biokémiai alapok. Adaptálás, mutagenézis, gén-engineering. Enzimkatalitikus reakciók fogalma és mechanizmusa. Populációnövekedés törvényszerűségei
2	Enzimkatalitikus reakciók fogalma és mechanizmusa. Populációnövekedés törvényszerűségei
3	Limitáló tényezők és inhibitorok. Biomassza kultiválása, lépték-növelés, up-stream és down-stream műveletek.
4	Bioreaktorok. Bioeljárások
5	A reakciótechnika fogalma és alkalmazási területei. Az anyagátadás és anyagátbocsátás törvényszerűségei és mechanizmusai, a diffúziós egyenletek levezetése.
6	Az anyagátbocsátási eljárások és készülékek méretezési elvei és alapjai.
7	Az abszorpció, adszorpció, ioncserés, folyadék-folyadék extrakció, szelektív szolubilizálási, precipitálási (cementálási) és lepárlási eljárások alapjai, leírása
8	Az abszorpció, adszorpció, ioncserés, folyadék-folyadék extrakció, szelektív szolubilizálási, precipitálási (cementálási) és lepárlási eljárások alapjai, leírása, reaktorai, környezeti alkalmazási területei.
9	A termikus eljárás technika fogalma és alkalmazási köre
10	Oktatási szünet
11	A termodiffúziós és termoreakciós eljárások általános tárgyalása; anyagátbocsátás, a reakció egyensúlya és a folyamat sebessége
12	Kigázosító, elgázosító, kristályosítási eljárások; a nagy hőmérsékletű kémiai redukciós eljárások termodinamikai és folyamat-kinetikai tárgyalása, ipari alkalmazások eljárás technikai jellemzése,
13	Reaktorok, technológiai rendszerek
14	Feladat értékelés

Gyakorlati tematika

Tervezési feladat konzultáció gyakorlati időben, minden oktatási héten.

3. MINTA ZÁRTHELYI – nem releváns

4. VIZSGAKÉRDÉSEK

5. EGYÉB KÖVETELMÉNYEK

Laboratóriumi gyakorlat jegyzőkönyvei

A zárthelyi dolgozat írása és a vizsga közben a mobiltelefon használata tilos!

Miskolc, 2023.

Dr. Nagy Sándor
intézetigazgató egyetemi docens

Dr. Bokányi Ljudmilla
egyetemi docens